

การกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

นางสาวศรีประภัสสร สุทธิเสวีวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-737-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018347

11 ๑๑ ๑๑ ๑๑

SHAPING RADIO NEWS PROGRAMMES :
A STUDY OF FORMAT AND PRESENTATION

MISS SRIPRAPAT SUTTISAWAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Mass Communication
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-737-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

โดย

นางสาวศรีประภัสสร สุทธิเสวีวงศ์

ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ผ. ร.ค.

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Prasert

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

Prasert

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

Prasert

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล)

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศรียะภัสสร สุทธิเสวีรัตน์ : การกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง (SHAPING RADIO NEWS PROGRAMMES : A STUDY OF FORMAT AND PRESENTATION) อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, 135 หน้า. ISBN 974-581-737-6

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึง รูปแบบ วิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง ตลอดจนปัจจัยเงื่อนไขที่กำหนดรายการข่าววิทยุกระจายเสียง โดยแบ่งปัจจัยเงื่อนไขในการศึกษาออกเป็น 3 ปัจจัยย่อย คือ : ผู้ควบคุมนโยบาย และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ผู้ผลิตหรือผู้จัดรายการ และผู้อุปถัมภ์รายการ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์แบบลึก และรายการข่าววิทยุกระจายเสียงที่ออกอากาศ

ผลการวิจัยพบว่า รายการข่าววิทยุกระจายเสียงในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ รายการข่าวประเภทเป็นทางการ และรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ ซึ่งรายการข่าวประเภทเป็นทางการสามารถแบ่งแยกได้ 2 รูปแบบคือ รายการข่าวรวม รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง ส่วนรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการแบ่งแยกได้เป็น 3 รูปแบบคือ รายการพูดคุยข่าว รายการข่าวชาวบ้าน และรายการละครข่าว ส่วนวิธีการนำเสนอมีความคล้ายคลึงในเรื่อง เพลงประจำรายการ และมีความแตกต่างในเรื่องเทคนิค สไลด์การพูด เสียงประกอบรายการ เนื้อหาที่นำเสนอ และการได้มาของข่าว นอกจากนี้คุณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการมีคุณค่าข่าวในเรื่องความรวดเร็ว ความสำคัญ และผลกระทบต่อประชาชน ส่วนรายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการมีคุณค่าข่าวในเรื่องที่คนทั่วไปสนใจ ความใกล้ชิดและความแปลก

นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียงโดยตรง คือ ปัจจัยทางด้านนโยบาย ได้แก่ นโยบายในระดับรัฐบาล นโยบายในระดับหน่วยงานเจ้าของสถานี และนโยบายในระดับปฏิบัติงานของสถานีวิทยุกระจายเสียง รวมไปถึงผู้ผลิตหรือผู้จัดรายการข่าววิทยุกระจายเสียงด้วย ส่วนผู้อุปถัมภ์รายการเป็นปัจจัยที่กำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียงโดยทางอ้อม เนื่องจากผู้อุปถัมภ์รายการส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอ แต่จะมีผู้อุปถัมภ์รายการบางรายที่กำหนดเฉพาะเนื้อหาในการนำเสนอเท่านั้น

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา 2534.....

ลายมือชื่อนิติ ศรียะภัสสร สุทธิเสวีรัตน์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C050088 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORDS : RADIO NEWS PROGRAMMES/FORMAT AND PRESENTATION

SRIPRAPAT SUTTISAWAN : SHAPING RADIO NEWS PROGRAMMES : A STUDY OF
FORMAT AND PRESENTATION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JOOMPOL
RODCUMDEE. 135 PP. ISBN 974-581-737-6

The purpose of this research is to study the format and the presentation techniques of radio news programmes as well as the factor which determines the shaping of these programmes. The factor is divided into three groups including policy maker, producers or programme presenters, and sponsors. The researcher collected data from a number of documents, in-depth interviews and broadcasted radio news programmes.

Results indicate that radio news programmes today can be divided into formal and informal programmes. Formal programmes can further be divided into the integrated news broadcast and the hourly news in brief. Informal programmes includes news talk show, news narration and dramatized news narration.

The presentation technique of these programmes may be similar in term of title music. However, they are different in terms of presenting style, sound effect, content and source. Besides, they also differ by the way they were evaluated. The formal news programmes are valued for their immediacy, prominence and consequence whereas informal news programmes are valued for their ability to attract human interest, proximity and oddity.

Result also show that the factors determining the format and the presentation technique of the radio news programmes such as government and organizational policies and the implementation policy of the radio station; including the producers or the programmes presenters. The sponsors play an indirect role in shaping the format and the presentation technique of the programme by determining the content to be presented in the news programmes.

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน.....

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน.....

ปีการศึกษา 2534.....

ลายมือชื่อนิสิต อธิปพรรัตน์ สุขสินต์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature].....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [Signature].....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รองศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ ประกอบผล กรรมการและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้ คำแนะนำปรึกษาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการทาวิจัยครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้รับความกรุณาและความร่วมมือ จากผู้จัดรายการข่าววิทยุกระจายเสียงอย่างดียิ่ง ได้แก่ คุณวุฒิ เวณจันทร์ คุณอำนาจ สอนอิมศาสตร์ คุณศิลาชัย ชาญเฉลิม ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล คุณปรีชา ทรัพย์โรสภา คุณกัลยาณี พรหมใจรักษ์ คุณวันชัย บิดพะบุตร คุณพลทรัพย์ พุทธชาติ คุณณรงค์ ไกรสรทองศรี คุณศราวุฒิ ห้างสมุทร น.ต.นพมาศ ตั้งสุณาวรรณ ตลอดจนผู้ควบคุม นียบายด้านข่าว ได้แก่ พ.อ.วรพล อ้นอารี น.อ.สุพจน์ โฉมิตหาญ คุณอรุณ อมตะเดชะ คุณถวัลย์ศักดิ์ สุขะวรรณ และท่านอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ได้เอ่ยชื่อไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณใน ความร่วมมือให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายการข่าววิทยุกระจายเสียง ซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ครั้งนี้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณจีระเดช พรราวพันธุ์ ที่ให้ความช่วยเหลือใน การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความสนใจด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและ ให้ความสนใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ศรีประภัสสร สุทธิเสวันต์

เมษายน 2535

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฉ

บทที่

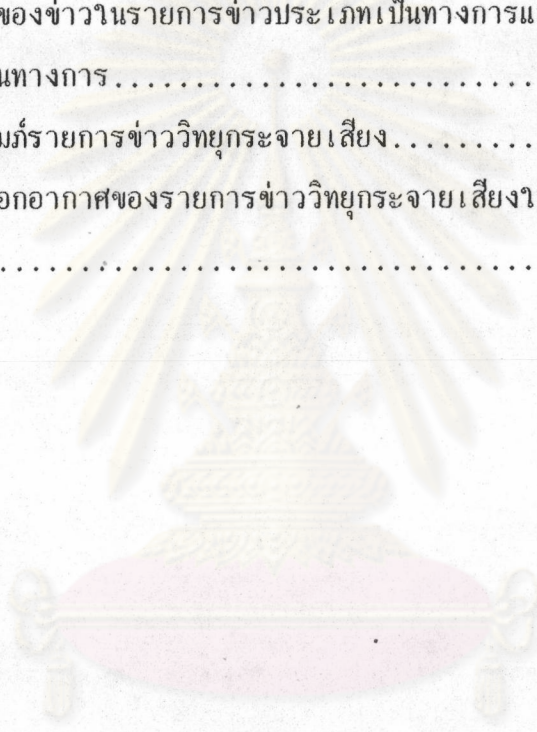
1 บทนำ.....	1
ความเนิ่นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ปัญหาที่วิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ทฤษฎี.....	12
ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่นิยม.....	13
ทฤษฎีผู้กรองสาร.....	14
แบบจำลอง.....	16
แบบจำลองจากทฤษฎีการจัดองค์การ.....	16
แบบจำลองการไหลของข่าว.....	19
แบบจำลองโครงสร้างระบบการกระจายเสียงไทย.....	21
แนวคิด.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับข่าว.....	22
องค์ประกอบของข่าว.....	25

	หน้า
แหล่งข่าว.....	28
รูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง.....	29
วิธีการนำเสนอรายการข่าว.....	35
การเล่าข่าวหรือการพูดคุยข่าว.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
3 ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
ข้อจำกัดของการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง	
รูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียง.....	56
รายการข่าวประเภทเป็นทางการ.....	56
รายการข่าวรวม.....	57
รายการข่าวสั้นทุกชั่วโมง.....	58
รายการข่าวประเภทใหม่เป็นทางการ.....	60
รายการพูดคุยข่าว.....	61
รายการข่าวชาวบ้าน.....	62
รายการละครข่าว.....	63
วิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง.....	64
เพลงประกอบรายการ.....	64
เทคนิคลีลาการพูด.....	65
เสียงประกอบรายการ.....	68
เนื้อหาที่นำเสนอ.....	70

การได้มาของข่าว.....	75
การวิเคราะห์คุณค่าของข่าวในรายการข่าววิทยุกระจายเสียง.....	79
5 ผลการวิเคราะห์การกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุกระจายเสียง.....	84
การวิเคราะห์ผู้ควบคุมนโยบายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง.....	84
การวิเคราะห์ผู้จัดหรือผู้ผลิตรายการ.....	94
การวิเคราะห์ผู้อุปถัมภ์รายการ.....	102
6 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	112
การอภิปรายผลการวิจัย.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	131
ตารางแสดงการออกอากาศของรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในการศึกษาวิจัยครั้งนี้.....	132
ประวัติผู้เขียน.....	135

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางแสดงเนื้อหาที่นำเสนอในรายการข่าวแต่ละรูปแบบ.....	73
ตารางเปรียบเทียบการได้มาของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการ และ รายการข่าวประเภทไม่เป็นทางการ.....	78
ตารางแสดงคุณค่าของข่าวในรายการข่าวประเภทเป็นทางการและรายการข่าว ประเภทไม่เป็นทางการ.....	82
ตารางแสดงผู้อุปถัมภ์รายการข่าววิทยุกระจายเสียง.....	102
ตารางแสดงการออกอากาศของรายการข่าววิทยุกระจายเสียงในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้.....	132

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แบบจำลองผู้เฝ้าประตูของ White.....	15
2 แบบจำลองจากทฤษฎีการจัดองค์การ.....	17
3 แบบจำลองการไหลของข่าว.....	19
4 แบบจำลองโครงสร้างระบบการกระจายเสียงไทย.....	21
5 แบบจำลองแสดงการกำหนดรูปแบบและวิธีการนำเสนอรายการข่าววิทยุ กระจายเสียง.....	109

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย